

LESU ZDAR

ZDARMA
léto 2020

vracíme vodu lesu

VRACÍME VODU LESU:

**Projekt
s velkou dynamikou**

ROZHOVOR:

**Lesníci jsou
tvrdí chlapi a srdcaři**

NOVINKA:

**Demonstrační projekt
na Křivoklátsku**

Vracíme sovy lesu

Nový program Lesů ČR

LESYČR

Vytváříme lepší podmínky pro hnízdění sov a dravců,
přirozených nepřátel přemnožených hrabošů.
Pomáháme zemědělcům!

#vracímesovylesu

Nenechte si ujít!

První rok Vracíme vodu lesu na správách toků,
str. 5

Rozhovor s ekonomickým ředitelem LČR
Ing. Jiřím Krejčou, str. 13

Na Křivoklátsku probíhá tříletý projekt Grantové
služby Lesů České republiky, s.p., str. 16

Uběhlo 150 let od větrné a následně
kúrovcové kalamity na Šumavě, str. 22

OBSAH

2 Kaleidoskop

Zajímavosti z našeho podniku

4 Personalistika

Pracovní výročí našich kolegů

5 Vracíme vodu lesu

Bilancujeme první rok našeho velkého
projektu po jednotlivých správách toků

13 Rozhovor

Ekonomický ředitel Ing. Jiří Krejča nejen
o tom, jak pandemie a kúrovec ovlivní
naše hospodaření

16 Novinka

Představujeme demonstrační objekt
pařezinového hospodářství na
Křivoklátsku

20 Profil

Na návštěvě u Pavla Lánského, revírníka
na Jizerce v Jizerských horách

22 Z historie

Připomínáme výročí velké kúrovcové
kalamity na Šumavě

24 Fotoreportáž

Ohlédnutí za střeleckou soutěží
o Pohár LČR jednotlivců a družstev

Vydává: Lesy České republiky, s. p.
Adresa: Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové,
500 08 Hradec Králové
Redakce: redakce@lesy.cz
Evidenční číslo MK ČR E 23696
Je distribuován zdarma. Červen 2020

DNY ZA OBNOVU LESA POKRAČUJÍ

Na letní a podzimní měsíce připravujeme zhruba 250 akcí pro veřejnost – Dnů za obnovu lesa. Zatímco na jaře jsme museli kvůli koronaviru desítky akcí tohoto typu zrušit, tentokrát pevně věříme, že se nám od ukončení nouzového stavu podaří připravené brigády realizovat a do lesa přilákat tisíce dobrovolníků, kteří chtějí pomoci při obnově nového lesa.

Naše společné snažení vyvrcholí v sobotu 17. října celorepublikovým Dnem za obnovu lesa, jehož se loni zúčastnilo kolem 32 000 lidí.

„Letošní velký Den za obnovu lesa chceme pojmout trochu jinak než loni, především jako poděkování lidem a partnerům, kteří nám celý rok projevují podporu. Ať už aktivní účastí na našich akcích, nebo na sociálních sítích a podobně,“ říká

Martin Zajíček, vedoucí odboru vnějších vztahů.

„Letošní Den tedy neproběhne už tolik ve znamení sázení, jako loni, ale spíše chceme lidem ukázat, co obnáší práce v lese a jakou používáme techniku, a také zpopularizovat naše programy věnované

vodě, koním v lese a návratu sov a dravců do naší přírody. Ale nabídneme samozřejmě i možnost alespoň symbolického vysazení stromků a návštěvníci si budou moci vyzkoušet takzvaně na vlastní kůži i další lesnické práce a činnosti.“

V průběhu prázdnin se však rozběhne velký počet menších akcí, pořádaných kolegy na krajských ředitelstvích a lesních správách.

Domníváme se, že letošní léto, kdy pro mnoho turistů bude zahraniční rekreace zapovězena, je ten nejlepší čas k nabídce – poďte nám pomoci do lesa.

„Chceme se zaměřit na sběr sadebního materiálu, protože sazenic je sice zatím dostatek, ale obnova lesa je běh na dlouhou trať a musíme myslet i na příští léta,“

přidává M. Zajíček. *„Veřejnost budeme zvat prostřednictvím sociálních sítí a našich webových portálů, pomohou i naši partneři z řad organizací a firem a své kontakty využijí i naši kolegové v regionech.“*

VYSOČINA S LÉTAJÍCÍMI POMOCNÍKY

Dva puštíky obecné vypustili lesníci v květnu do přírody na Vysočině. Jeden vzlétl z rukou krajského ředitele Ing. Františka Holenky, druhý z rukou lesního správce Ledeč nad Sázavou Ing. Jaroslava Moravce.

Oba puštíci pobýli více než půl roku v záchranné stanici, kam se dostali s poraněnými křídly po srážce s automobilem. Pohyb sov nízko nad zemí za tmy v blízkosti provozu aut je pro mnoho ptáků osudným.

Na území ČR dochází k poměrně pravidelným gradacím drobných hlodavců z čeledi hrabošovitých a myšovitých. Obvykle je to v 3–5letých periodách a zhruba po 10–12 letech je gradace silnější. Stavy hraboše polního mohou tehdy dosahovat až 1 300, někdy až **2 000** jedinců na 1 ha plochy.

Puštíky obecné osidluje nejčastěji listnaté a smíšené lesy.

Loveckým prostředím jsou

především lesní okraje a navazující krajina s remízky. Uvnitř lesních celků loví v přehledném terénu. Právě na lesní prostředí se dokázal puštíky spolu se sýcem rousným nejlépe adaptovat. Upřednostňuje lov na čekané na vyvýšeném místě a kořist vyhledává hlavně sluchem.

Ochotně přijímá nabídnuté vystlané budky – puštíkovníky. Ty je nejlépe instalovat do rozvolněných porostů s volným přiletem ke hnízdišti bez větví okolních stromů. I když váží kolem půl kilogramu, je puštíky obecný známý svou urputností při obraně hnízda v období snůšky vajec a v době, kdy mláďata poprvé hnízdo opouští. Samice bez váhání napadne i větší šelmu při ohrožení jejích potomků. „Programem Vracíme sovy lesu se snažíme pomoci našim zemědělcům,“ vysvětluje Ing. František Holenka. „Sovy během hnízdění likvidují škodlivý hmyz a dále jsou schopny významně eliminovat populaci hrabošů.“

#vracímesovylesu

VOLBY DO DOZORČÍ RADY LČR

Jako již tradičně po uplynutí funkčního období pěti let mohli zaměstnanci státního podniku vyslat své tři zástupce do kontrolního orgánu státního podniku – dozorčí rady. Dozorčí rada státního podniku je devítičlenný orgán, který zejména dohlíží na výkon působnosti generálního ředitele a má další významné kontrolní a dohledové kompetence související s hospodařením státního podniku.

Při přípravě a organizaci voleb panovaly částečné obavy účasti zaměstnanců podniku při volbách, a to

v souvislosti s teprve čerstvě zrušenými restrikcemi souvisejícími s proběhlou pandemií. Vzhledem k celkovému počtu 2188, což představuje bezmála 60 % všech zaměstnanců podniku, můžeme vyjádřit spokojenost nad nenaplněním těchto obav. Dle zprávy centrální volební komise největší počet hlasů získali **Zbyněk Nečas** (1072), **Ing. Miroslav Jankovský** (1063) a **Ing. Jaromír Kříha** (757), a byli tak z celkem devíti kandidátů dne 28. 5. 2020 opětovně zvoleni za členy dozorčí rady.

Představujeme naše zástupce v dozorčí radě LČR:

ZBYNĚK NEČAS ■ Referent BOZP a PO LZ Židlochovice. Vystudoval střední lesnickou školu v Trutnově. U LČR, s.p., organizační jednotky LZ Židlochovice pracuje od roku 2004 v různých profesích včetně dělnické. Od roku 2006 pracuje na pozici THZ, v současnosti na pozici referenta BOZP a PO Lesního závodu Židlochovice. Od roku 2010 zastává funkci předsedy Nezávislé odborové organizace Lesního závodu Židlochovice a od roku 2012 rovněž funkci předsedy Sdružení ZO OSDLV Lesů České republiky, s.p. „Velice si vážím mandátu, důvěra zaměstnanců v zástupce odborů je opět silná, a o to více zavazující. Všem, kteří se zúčastnili voleb a podpořili kandidáty za odborové organizace, děkuji.“

Ing. MIROSLAV JANKOVSKÝ ■ Ředitel lesního závodu Konopiště. Vystudoval SLTŠ v Trutnově a v roce 1986 dokončil obor lesní inženýrství na LF VŠZ v Brně. Svoji kariéru začínal jako lesní dělník v těžbě dřeva na LZ Dobříš. V letech 1987 až 1991 vykonával funkci lesníka na LZ Nižbor, v roce 1991 přestoupil na LZ Zbraslav, kde vykonával na ústředí LZ funkci referenta pro PČ, ochranu lesa a myslivost. Po vzniku LČR zastával funkci výrobního náměstka LZ Zbraslav, od roku 1997 je ředitelem LZ Konopiště. V DR nastupuje třetí volební období. „Děkuji všem, kteří přišli k volbám a dali svůj hlas některému z kandidátů. Věřím, že MZe doplní chybějící členy DR o lesnické odborníky, kteří společně s námi přispějí k dobrému fungování DR v následujícím období.“

Ing. JAROMÍR KŘÍHA ■ Vedoucí střediska Mlynářovice. V DR bude již čtvrté volební období a takto se charakterizoval ve svém volebním letáku: „Celý profesní život pracuji u státních lesů a u LČR jsem od jejich vzniku na různých pozicích a vždy jsem na to byl velmi hrdý. Vždy jsem dbal na zájem firmy, profesionalitu a odbornost, zkušenosti a lidský přístup při prosazování názorů zaměstnanců a kolegů při řešení problémů. Vždy se snažím držet slovo a moje krédo je pracovat tak, abych se mohl komukoli podívat do očí.“

Jako první vystoupil v našem podcastu **UCHEM V MECHU** generální ředitel našeho podniku **Josef Voják** a hovořil nejen o akcích pro veřejnost. Kromě něho můžete slyšet názory také např. ředitele lesního a vodního hospodářství **Vladimíra Krchova**

o probíhající kůrovcové sezóně nebo ministra zemědělství **Miroslava Tomana** a jeho vyjádření k programu #vracimevodusu.

Podcasty najdete na všech podnikových webech a podcastových aplikacích.

SÍTĚ V LESÍCH

Máte nějaký zábavný nebo poučný příspěvek na Facebook? Zajímavou fotku nebo video na Instagram? Aktuální zprávu na Twitter? Posílejte na **tereza.skutilova@lesycr.cz**.

FACEBOOK

23 518 lidem se to líbí

INSTAGRAM

7 947 sledujících

TWITTER

428 sledujících

Ve druhém čtvrtletí tohoto roku někteří naši kolegové oslavili pracovní jubileum.

25 let

VÁCLAVÍK JAN, revírník

LS Vsetín

Ing. KRIVÁNEK ROMAN, lesní správce

LS Náměšť nad Oslavou

ŠPIROCH JIŘÍ, zástupce LS

LS Plasy

PRACHAŘ MARTIN, revírník

LS Ledeč nad Sázavou

FÍLA LIBOR, řidič NA s přívěsem, tahače

LZ Konopiště, Středisko DMS

GONDEK RADIM, traktorista v přibližování, řidič SLKT, traktor s frézou

LZ Boubín, Polesí Zatoň

KOSTKA KAREL, řidič NA s přívěsem, tahače

LZ Konopiště, Středisko DMS

URBANOVÁ IVANA, hlavní technický pracovník pro stavební činnost

KŘ Plzeň

KUBOVÁ MARCELA, technik střediska

LZ Boubín, Středisko VS Volary

ŠIMEK JOSEF, řidič nákladního automobilu

LZ Boubín, Středisko VS Volary

KAPUSNIAK MARTIN, obsluha strojů PDV

LZ Kladská, Středisko DM, DV a SM

KOŇAŘÍKOVÁ IVA, referent účetnictví II

LS Bruntál

Bc. HANUŠOVÁ RENÁTA, referent účetnictví I

LS Šternberk

ŠTASTNÁ DANA, referent pro katastr a restituce

LS Nasavrky

Ing. TREJTNAROVÁ JANA, lesní správce

LS Lanškroun

HADAČ JIŘÍ, revírník

LS Třeboň

SVOBODA PETR, revírník

LS Horní Blatná

PATERA VÍT, revírník

LS Křivoklát

Ing. HRACHOVINA MILAN, zástupce LS

LS Klášterec nad Ohří

Ing. KOTYZA JAN, hlavní technický pracovník pro stavební činnost

KŘ Jihlava

FROLOVÁ JARMILA, referent účetnictví II

LS Jablunkov

MOJŽÍŠ JOSEF, revírník

LS Hluboká nad Vltavou

NOHEJL JAN, revírník

LS Děčín

20 let

POUR MARTIN, revírník

LS Toužim

SOLAR VLADIMÍR, revírník

LS Klášterec nad Ohří

COUFALOVÁ GABRIELA, referent účetnictví I

LS Železná Ruda

Ing. NĚMEC LADISLAV, technický pracovník pro stavební činnost

KŘ Liberec

Ing. HRNČÍŘ JAN, revírník

LS Hořice

Ing. KAISER PETR, revírník

LS Železná Ruda

KYSILKA ROMAN, lesní

LZ Kladská, Polesí Broumov

Ing. LEBEDA PETR, revírník

LS Opava

15 let

ČÍPOVÁ IVANA, administrativní pracovnice

KŘ Frýdek Místek

Mgr. ZAORAL ANTONÍN, právník

KŘ Karlovy Vary

ŠLAPANSKÝ PAVEL, lesní dělník v TČ

LZ Židlochovice, Polesí Moravský Krumlov

Ing. LIŠKA VLADISLAV, vedoucí polesí

LZ Kladská, Polesí Kynžvart

Ing. ZŮBEK PAVEL, referent odbytu

LS Buchovice

JAROLÍMOVÁ JANA, lesní dělník v PČ

LZ Boubín, Polesí Zdíkov

RICHTER JIŘÍ, lesní dělník v TČ

LZ Kladská, Polesí Kynžvart

KOLBASKÝ BOHUŠ, lesní dělník v TČ

LZ Kladská, Polesí Prameny

KOLBASKÝ JIŘÍ, lesní dělník v TČ

LZ Kladská, Polesí Prameny

MORAVCOVÁ JAROMÍRA, technik střediska

LZ Kladská, Středisko dílen

Ing. MEDEK RENÉ, revírník

LS Jeseník

Ing. KARAS JAROSLAV, specialista ochr. přírody

KŘ České Budějovice

TROJAN JAN, zástupce LS

LS Telč

KOLAFA PETR, referent odbytu

LS Nové Hradky

NAJMAN JIŘÍ, referent odbytu

LS Železná Ruda

JEŽO MIROSLAV, revírník

LS Klatovy

SYS TOMÁŠ, technický pracovník – GIS

Ředitelství LČR

Ing. VALENTA JAN, referent – specialista

Ředitelství LČR

KLEMSA JAROSLAV, revírník

LS Hanušovice

Ing. VEČEŘA MILAN, správce toků

ST OP Moravy

10 let

MOLLER LADISLAV, revírník

LS Železná Ruda

Ing. HONSA JAN, referent odbytu

LS M. Albrechtice

Ing. VOSÁHLOVÁ KVĚTOSLAVA, tech. pracovník – vodní hospodářství

Ředitelství LČR

Ing. SVĚTLÍKOVÁ SOŇA, revírník

LS Znojmo

Ing. LIŠKA STANISLAV, lesní správce

LS Klášterec nad Ohří

ČECHURA PETR, referent – nakládání s ložisky surovin

Ředitelství LČR

Ing. CHALUPA IVAN, specialista obchodu a dotací

SZ Týniště nad Orlicí

Bc. KOŽELA VLASTISLAV, revírník

LS Luhačovice

PROJEKT S VELKOU DYNAMIKOU

Lesy České republiky v loňském roce zahájily největší projekt ve své historii – Vracíme vodu lesu.

„Jedná se o výstavbu, rekonstrukci a opravy vodních nádrží i tůní, revitalizaci toků a mokřadů, úpravy odtokových poměrů a dalších opatření podporujících akumulaci vody a zpomalení jejího odtoku z krajiny,“

přibližuje náš projekt
Ing. Tomáš HOFMEISTER,
vedoucí odboru vodního
hospodářství.
Lesy ČR jsou správcem
přibližně třetiny drobných
vodních toků u nás, jde o více
než 38 000 km bystřin
a potoků.

Jaká je dosavadní bilance projektu?

„V loňském roce jsme prostavěli 230 mil. korun, zatímco letos je to 210 Kč. V r. 2019 bylo dokončeno 100 staveb a 80 jsme projektovali, letos již je realizováno 130 staveb a 150 jich je ve fázi projektu.“

Na jak dlouho je projekt rozplánován?

„Plánujeme ve střednědobém horizontu s tím, že se jedná o finančně nejnáročnější projekt v historii podniku a vývoj suchého počasí určí jeho délku.“

Co považujete za dosud největší úspěch?

„Je to nastartování realizace velkého počtu akcí. Hovoříme o stavbách od řádově tisíců korun až po rozsáhlé investice za desítky milionů. Osobně si velmi cením akcí v Jihomoravském kraji, který je nejvíce postižený suchem, zde byly realizovány velké stavby na obnovu a údržbu vodních nádrží. Stavba MVN Kančí obora získala ocenění „Vodohospodářská stavba roku 2019“ v kategorii do 50 mil. V Kraji Vysočina byly mimo jiné obnoveny a rekonstruovány např. vodní nádrže Kožichovice, Roštýnské nádrže a další. Podařila se rovněž řada revitalizací vodních toků ve středních a východních Čechách.“

Hodně se hovoří o výstavbě EVL Soutok...

„Jedná se v podmínkách České republiky o ojedinělý záměr, který je ve fázi příprav. Výstavba vzdouvacího zařízení na řece Dyji, které umožní zvýšení hladiny v toku na výšku, při níž bude zajištěn nátok do soustavy stávajících zavodňovacích kanálů lužního

lesa. Jeho realizací dojde z pohledu ochrany přírody a krajiny k zachování cenného biotopu závislého na pravidelném zaplavitelnosti vodou. Nedílnou součástí projektu jsou revitalizační opatření spočívající v propojování původních slepých říčních ramen a tůní se stávajícím systémem vodních kanálů.“

VRACÍME VODU LESU

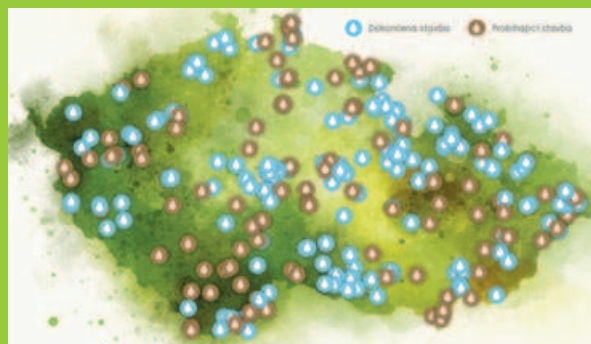
- Dne 22. 3. 2019 jsme zahájili celostátní program Vracíme vodu lesu, největší v historii Lesů České republiky.
- Investujeme přes miliardu korun.
- Zahájili jsme a budeme pokračovat ve více než 350 vodohospodářských stavbách.
- Akce jsou spolufinancovány z dotačních prostředků – zejména MZe a MŽP.

Cíle programu:

- zmírnění negativních následků sucha – nedostatku vody,
- zadržení vody a zpomalení jejího povrchového odtoku,
- udržení a posílení biodiverzity v krajině.

Typy realizovaných opatření:

- **Bodová** – malé vodní nádrže, tůně, terénní deprese apod.
- **Liniová** – revitalizace vodních toků včetně péče o břehové porosty,
- **Plošná** – obnova přirozeného vodního režimu (lužních lesů, mokřadů, prameništ, rašeliništ), optimalizace využití lesnických melioračních sítí.

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ BEROUNKY

Oblast povodí Berounky se rozkládá na území Plzeňského, Karlovarského a Středočeského kraje, územně zahrnuje 25 obcí s rozšířenou působností, zasahují do něj čtyři velkoplošná chráněná území: CHKO Šumava, CHKO Český les, CHKO Křivoklátsko a CHKO Brdy. ST vykonává správu na **3 900 km** drobných vodních toků. Správa toků – oblast povodí Berounky spravuje drobné vodní toky a bystřiny ve volné krajině i intravilánech

obcí. Jejich správa je historicky spjatá s obhospodařováním lesních porostů. Po transformaci ZVHS se rozšířil charakter spravovaných toků o vodní toky v zemědělsky využívané krajině.

*„Vzhledem k velkému množství historicky zbudovaných vodních ploch v působnosti naší správy převažuje hlavně na území Plzeňského kraje obnova těchto nádrží nebo jejich soustav, které jsou v technicky nevyhovujícím stavu,“ říká **František Šampalík**, vedoucí správy toků. „Nálezy těchto děl čerpáme jak z pravidelných prohlídek vodních toků příslušnými správci, tak na základě spolupráce s ostatními organizačními jednotkami Lesů ČR.“*

RN BOKOVÁ ■ Stavba dokončená na LP Černého potoka, nyní v působnosti LS H. Týn, CHKO Český les. Obnova nádrže, která byla zcela v nevyhovujícím stavu, představovala odtěžení sedimentu, rekonstrukci hráze, osazení požeráku s odtokovým korytem, kašnový přeliv a balvanitý skluz.

RN U CHATY ■ Stavba dokončená v roce 2019, v komplexu Staré obory v působnosti LS H. Týn. Rekonstrukce sestávala z obnovy tělesa hráze a dlážděného odpadního koryta a realizace brodu.

VN LOMANY ■ Stavba dokončená v roce 2019, na Lomanském potoce, v působnosti LS Plasy. Rekonstrukce obsahovala odstranění sedimentu ze zátopy, výstavbu sdruženého výpustního objektu, vývařiště a odtokového koryta a výsadbu 15 ks stromů v prostoru za hrází.

VN PLIVÁTKO ■ Stavba na Železném potoce, LS Přimda, CHKO Český les. K vybudování nádrže bylo využito sníženiny na okraji louky, dle požadavku CHKO Český les je nad nádrží vyhloubena tůň s proměnlivou plochou zátopy.

DLOUHÝ ÚJEZD – RVT U KŘÍŽKU ■ Revitalizace zatrubněného vodního toku dokončená v roce 2020, LP Brtného potoka, LS Přimda. Součástí revitalizační

stavby bylo několikanásobné přerušení stávajícího potrubí, vyvedení vody na povrch do mělkého koryta, zbudování 18 tůní hloubky 0,6–1,5 m, výsadba 123 ks stromů a 172 ks křovin.

RN Boková

VN Plivátko

VN Lomany

Dlouhý Újezd – RVT U křížku

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ DYJE

Spravuje drobné vodní toky v povodí řeky Dyje o celkové délce **4 908 km** zejména na území Jihomoravského kraje a Vysočiny. Dále částečně kraje Olomouckého, Hradeckého, Pardubického a Jihočeského. Na území pod její správou se nachází národní park Podyjí, chráněná krajinná území – CHKO Moravský Kras, CHKO Pálava, CHKO Žďárské vrchy, Biosférická rezervace Dolní Morava a řada dalších maloplošně zvláště chráněných území. Správa toků – oblast povodí Dyje se snaží využívat dostupné dotační programy.

„Provádíme výstavbu a obnovu tůň a vodních nádrží,“ informuje **Ing. Petr Sedláček**, zástupce vedoucího správy toků OP Dyje. „Jedná se o region, který je nejvíce postižen suchem a kde se plánují velké stavby na obnovu a údržbu vodních nádrží. Nyní připravujeme v ČR ojedinělý projekt povodňování lužního lesa v oboře Soutok. Výsadba, výchova a těžba břehových porostů je rovněž velmi významnou činností této správy toků.“

VN JEŽKOVEC ■ Obnovená historická vodní nádrž v působnosti LS Telč. V rámci stavby bylo provedeno odstranění sedimentů, provedena rekonstrukce zemní hráze, zvětšení zátopy a vybudování nových funkčních objektů. Nádrž má nyní plochu 0,9 ha.

VN ŠILHAN ROŠTÝN ■ Rekonstrukce historické VN v působnosti LS Telč spočívající v odbahnění nádrže a v rekonstrukci zemní hráze. Vodní dílo má nyní plochu 2,2 ha.

VN ŠUMNÁ ■ Obnova historické vodní nádrže v působnosti LS Znojmo. V současné době je provedeno odbahnění retenčního prostoru a byly dokončeny práce na rekonstrukci hráze a funkčních objektů. Nádrž je schopna při ploše 1,9 ha zadržovat 38,4 tis. m³ vody.

VN KANČÍ OBORA ■ V působnosti LZ Židlochovice. V roce 2018 začala výstavba nové průtočné vodní nádrže. Po dokončení má vodní dílo plochu 1,1 ha. Vítěz soutěže Vodohospodářská stavba roku 2019 v kategorii stavby do 50 mil. Kč.

VN KOŽICHOVICE ■ V působnosti LS Třebíč. Účelem rekonstrukce bylo obnovení bezpečnosti vodního díla a prodloužení životnosti funkčních objektů, které byly již značně poškozené nebo úplně nefunkční.

VN Šilhan Roštýn

VN Kožichovice

VN Kančí obora (též viz úvodní foto na str. 5)

VN Ježkovce

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ LABE

Spravuje drobné vodní toky v povodí řeky Labe. Celkem se jedná o **5 688 km** drobných vodních toků na území Královéhradeckého kraje a částí krajů Pardubického, Libereckého, Středočeského a Kraje Vysočina. V povodí horního a středního Labe se většinou jedná o drobné vodní toky a bystřiny s větším podélným sklonem, výraznou erozivní činností. Vodní toky byly v minulosti nevhodně upravovány – napřimovány, proto se naše pozornost obrací k revitalizaci těchto toků. V Orlických horách správa v posledních dvou letech revitalizovala potoky v lokalitě Zelenka, pramennou část toku nad osadou v Souvlavně a toky Kunštát a Vlčinec. V Přírodní rezervaci Králova zahrada u Svitav byla dokončena revitalizace Zádolského potoka, ve středních Čechách revitalizace lokality Švábínov s rekonstrukcí malé vodní nádrže. Nad obcí Nasavrky proběhla revitalizace Debrného potoka. K velkým projektům patří vybudování protipovodňové ochrany v obci Némčice, jehož součástí je suchá nádrž Člupek a zkapacitnění koryta potoka Zlatý pásek v intravilánu obce. Správa toků v rámci ochrany přírody podporuje reintrodukcí některých živočišných druhů, jako například střevle potoční a pstruha potočního

v CHKO Jizerské hory, a likviduje nepůvodní druhy rostlin (křídlatka, netýkavka, bolševník, lupina aj.).

„V předchozích letech se naše činnost zaměřovala primárně na protipovodňová opatření, úpravy koryt toků v intravilánech a hrzení bystřin. Nyní se vzhledem k pokračujícímu suchu obrací pozornost na revitalizaci toků, rekonstrukci a obnovu retenčních nádrží, budování tůní s cílem zvýšení retence vody v krajině a podporu cenných biotopů s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. V návaznosti na retenci vody se připravují projekty na hrzení a zaslepení lesotechnických meliorací,“ přibližuje vedoucí správy toků **Ing. Tomáš Sajdl**.

REVITALIZACE ZELENKA ■ Revitalizace řešila v přilehlé potoční nivě modelaci nového koryta (1236 m) a vytvoření 3 průtočných, 1 neprůtočné a 2 tůní napájených průsakem (celkový objem tůní 527 m³). Opatření bylo doplněno broukovištěm-ještěrkovištěm a náhradní výsadbou břehových porostů. Zájmová lokalita se nachází na území CHKO Orlické hory.

REVITALIZACE ZÁDOLSKÉHO POTOKA ■ Navržené opatření bylo realizováno na ploše 4,4 ha na území PR Králova zahrada v lesním komplexu na Svitavsku. Délka revitalizovaných koryt činí 1817 m a bylo vytvořeno 20 tůní a 5 zátupových depresí.

REVITALIZACE LOKALITY ŠVÁBÍNŮV A OBNOVA MVN VŠESOKY ■ Projekt řešil současný stav na lokalitě Švábínov, obnovená VN je průtočná. V okolí nádrže bylo pro posílení biodiverzity vybudováno

ještě sedm tůní. Na toku pod nádrží byl proveden revitalizační zásah.

ŽEHROVSKÉ RYBNÍKY – SAUFANK, ARNOŠTICKÝ

A V LAVIČKÁCH ■ Obnova vylepšila především stav zadržované vody v krajině a má taktéž funkci krajinnotvornou. V rámci akce bylo obnoveno 1,333 ha zatopené plochy.

RVT Zelenka

Arnoštický rybník

Zádolský potok

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ MORAVY

Oblast povodí Moravy zabezpečuje svěřené činnosti na téměř **7 250 km** drobných vodních toků a spravuje 1 100 vodních děl. Území charakterizuje výrazná rozmanitost přírodních podmínek. V horských oblastech bystřiny se značným spádem, kolísavým průtokem a výrazným transportem splavenin. Tyto oblasti tolik netrpí suchem, avšak i zde se vláhový deficit prohlubuje a je třeba obezřetně přistupovat např. k problematice umělého zasněžování. V nižších polohách jsou toky s menším podélným sklonem a náchylností k zanášení, kde se sucho projevuje výrazně a z toho vyplývá i vzrůstající tlak na odběry povrchových vod. Region Moravy je velmi zasažený chřadnutím břehových porostů, zejm. jasanu, ale i olše.

„Těší mě, když se řešený záměr podaří uchopit co nejkomplexněji. Např. aktuálně probíhající realizace obnovy historické vodní nádrže nad městem Loštice zahrnuje i rozmeandrování v minulosti narovnaného koryta toku a zrušení navazujícího odvodnění přilehlé louky s tvorbou nových tůní,“ vysvětluje **Ing. Miroslav Cháb**, vedoucí správy toků a dodává: „I když upřednostňujeme přírodě blízká řešení, zejména v zastavěných územích obcí se mnohdy nelze vyhnout ani ‚tvrdým‘ technickým opatřením reprezentovaným např. opěrnými zdmi. Příkladem je letos zahájené odstraňování povodňových škod v obci Rusava na Vsetínsku, kde stavební náklady tohoto protipovodňového opatření dosahují téměř 60 mil. Kč.“

BORUŠOVSKÝ POTOK U MORAVSKÉ TŘEBOVÉ ■

Jeho revitalizací bylo navlněno a vyměšeno koryto v délce bezmála 2 km a vznikly desítky tůní.

HUČIVÁ DESNÁ ■ Přírodě blízká stabilizace historického hrzení bystřin s protierozní funkcí.

NEDAŠOVKA V BRUMOVĚ A NÁVOJNÉ NA ZLÍNSKU ■

■ Oprava opevnění koryta zajistila stabilitu okolní infrastruktury.

BUŠÍNOVSKÝ POTOK NAD OBCÍ LUPĚNÉ NA ZÁBŘEŽSKU ■

Přehrážka slouží jako protipovodňové opatření k zachycení splavenin a vytváří drobnou vodní plochu

Hučivá Desná

Nedašovka

Bušínovský potok

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ ODRY

Oblast povodí Odry spravuje toky v délce cca **4 600 km**. Vymezené území směrem od východu na západ jsou Beskydy přes Ostravsko – Opavsko a Oderské Vrchy, dále Jeseníky až po Rychlebské Hory. V územní působnosti se nachází CHKO Beskydy a CHKO Jeseník. V současné době správa toků věnuje velké úsilí přípravě a realizaci

opatření na podporu retence vody. V rámci územního vymezení spolupracuje s lesními správami ohledně realizace vodních nádrží, tůní a stabilizace toků v souběhu s lesní dopravní sítí. Jako „provozní problém“ je výskyt zvláště chráněných živočichů, obzvláště vranky pruhoploutvé, která je v povodí Odry prakticky ve všech tocích a požívá zvláštního stupně ochrany. K zásahu do jejího biotopu je potřeba zajistit výjimku z ochranných podmínek dle zákona o ochraně přírody, což obnáší ztížené podmínky pro vlastní realizaci staveb.

Ing. Miroslav Kahánek, vedoucí správy toků dodává: „*Dalším problémem je velice dlouhá příprava investičních opatření při splnění všech legislativních požadavků. U akcí „bezproblémových“ je minimální doba od zpracování záměru po zahájení realizace tři roky.*“

VN SEDLINKA ■ V letech 2017–2019 byla na VN nedaleko Opavy provedena úprava bezpečnostního přelivu, odbahnění nádrže a rekonstrukce vypouštěcího zařízení. Důvodem pro realizaci stavby byla především protipovodňová ochrana obyvatel, objektů bydlení a obecní infrastruktury v níže položených obcích a to zvýšením retenčního prostoru nádrže.

JESTŘÁBÍ POTOK ■ Realizace opevnění a stabilizace koryta toku v souběhu s lesní cestou na území LS Frýdek-Místek.

KOBYLÍ POTOK ■ V současné době probíhá jeho revitalizace ve městě Bruntál. Jedná se o vytvoření přírodně blízkého charakteru vodního toku se začleněním do okolní urbanistické krajiny.

ONDŘEJOVICKÝ POTOK ■ Provedení stabilizačních úprav po škodách způsobených přívalem povodní v roce 2014 v Ondřejovicích, místní části Zlatých Hor.

VN U KAMENNÉHO MOSTU ■ Výstavba malé vodní nádrže v revíru Hoštice na území LS Jeseník za účelem zvýšení retence vody v krajině a zajištění požární vody.

Kobylí potok

VN Sedlinka

Jestřábí potok

VN U Kamenného mostu

Ondřejovický potok

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ OHŘE

Spravované území je rozděleno do sedmi rajonů, celková délka spravovaných vodních toků měří **3 950 km**. Podélný tvar území je rozdělen řekou Labe na západní a východní část – hlavním recipientem západní části je Ohře, ve východní části území řeka Ploučnice. Třetím nejvýznamnějším recipientem území je řeka Bílina. Území se vyznačuje poměrně hustou hydrologickou sítí. Nejvýznamnější stavby Správy toků byly vybudovány po ničivých povodních na začátku minulého století k ochraně intravilánů obcí a ochraně plavební dráhy Labe. Mj. lze uvést retenční přehrážku na Kojetickém potoce a retenční přehrážku a stabilizaci koryta vodního toku Homolský potok. Správa toků Teplice vykonává značnou část správy v horském a podhorském území především Krušných hor s mnoha horskými vodními toky bystřinného charakteru. To významně ovlivňuje charakter staveb stabilizujících

koryta vodních toků a staveb k ochraně proti povodním. V současné době se činnost ST soustředí na budování opatření ke zmírnění následků sucha a zajišťování ochrany lesních pozemků před nepříznivými účinky velkých vod a vodní eroze.

„Osobně mě velmi těší, že postupně dochází k opravám a budování nejen velkých vodních nádrží v blízkosti rekreačních oblastí, ale i k obnově malých nádrží, které se nacházejí uvnitř lesních komplexů. Mají význam především pro zvýšení pestrosti lesních stanovišť, protože právě tyto malé nádrže jsou brzo po vybudování osazovány chráněnými druhy vodních a na vodu vázaných organismů,“ říká Ing. Ivana Kučerová, vedoucí správy toků.

RAŠELINÍK ■ Hrazení jednoho z přítoků vodní nádrže Fláje, určené pro vodárenské využití, který svádí vodu ze silně zrašeliněného povodí a vnáší do vodní nádrže Fláje značný objem huminových kyselin, zhoršujících kvalitu vody. Cílem projektu bylo jednak zachytávání těchto látek a dále jejich odbourávání prostřednictvím prosvícení velké plochy zadrženého objemu vody sluncem.

PŘEHŘÁŽKA STUDENÝ POTOK ■ Stavba realizovaná v reakci na povodně z roku 2010, kdy hlavní škody v obci Studený u Kundratic nebyly způsobené průtokem velkých vod, ale zanesením koryta značným objemem splavenin, stavba byla realizovaná z dotačních prostředků programu PPO.

REVITALIZACE PŘÍTOKU BYNOVECKÉHO POTOKA,

I. etapa ■ Stavba realizovaná z kombinovaného důvodu ochrany níže položené obce Nová Oleška u Huntířova a zároveň z důvodu maximalizace zadržení srážek a jejich postupného uvolňování do vodního toku a okolní krajiny. Součástí stavby bylo vytvoření velké nevysychající tůně s přetékací hrází, která je dotována vodou z melioračního systému okolních luk, vybudováním soustavy menších tůní a nového meandrujícího korýtko. Stavba byla realizována z dotačních prostředků EU.

VN RYNOLTICE ■ Malá vodní nádrž realizovaná uvnitř lesního komplexu, projekt byl hrazen z dotačních prostředků na podporu funkcí lesa.

MORAVANKA ■ Předmětem stavby byla celková oprava historického hrazení bystřinného přítoku Labe, která byla vybudována po ničivých povodních na počátku minulého století. V rámci stavby byla vybudována soustava stabilizačních přehrázek, které zajišťují provedení průtoků z přívalových srážek ze strmých svahů údolí Labe do jeho koryta.

VN Rynoltice

Bynovecký potok

Moravanka

SPRÁVA TOKŮ – OBLAST POVODÍ VLTAVY

Spravuje drobné vodní toky v hydrologickém povodí Vltavy a jejích hlavních přítoků – Malše, Otavy, Sázavy a Lužnice. Ve své správě má 8 310 drobných vodních toků o celkové délce **8 081 km**, obhospodařuje 2 728 vodních děl. Rozkládá se na území krajů Středočeského, Jihočeského, částečně Plzeňského, Kraje Vysočina a hlavního města Prahy. Charakter vodních toků v dolní části povodí Vltavy se liší od obecně popisovaných tím, že největší spád nivelety není v pramenných úsecích, ale na dolním, případně středním úseku toku, kde se

niveleta toku láme a spadá prudce do údolí toku nižšího řádu. Typickým příkladem jsou přítoky Vltavy, Sázavy a také menších toků jako jsou Kocába, Chotýšanka a další. „Vysoký spád a náchylnost území k erozi vedly v minulosti k realizaci velkého množství stabilizačních staveb v podobě stupňů, přehrázek a podélných úprav v intravilánech obcí,“ uvádí **Ing. Mojžíra Hillermanová**, vedoucí správy toků. „Zcela odlišný je charakter toků nacházejících se v horní části povodí Vltavy – např. území Třeboňské pánve, kde vlivem menšího spádu řek, nedostatečného odvodňování a špatně propustného podloží vznikla rozsáhlá rašeliniště i nejvýznamnější česká rybníkářská oblast.“

VN KAPELUNK ■ Vodní nádrž Kapelunk (Kapelníkův rybník) se nachází v Novohradských horách u obce Pohoří na Šumavě v Jihočeském kraji, uprostřed lesního komplexu. Historicky byla vystavěna jako umělá plavební nádrž (klauza) napájená tokem Lužnice na konci 18. století. Po provedené rekonstrukci je využívána především jako retenční nádrž.

SCHWARZENBERSKÝ PLAVEBNÍ KANÁL ■

Schwarzenberský plavební kanál nechal vystavět kníže Schwarzenberg v letech 1789 až 1822 podle projektu lesního inženýra Josefa Rosenauera k plavení dříví z lesů pod Třístoličником, Plechým, Smrčinou, Sulzbergem a Bärensteinem do císařského hlavního města Vídně. V současné době tato technická památka prochází II. etapou oprav. V souběhu se Schwarzenberským potokem povede nová lesní cesta, která bude sloužit nejen pro potřeby státního podniku Lesy ČR, ale nově zpřístupní část opravovaného kanálu široké veřejnosti.

REVITALIZACE TĚŽEBNÝ RAŠELINY HRDLŮŽEZY ■

Původní plochy rašeliniště nedaleko Suchdola nad Lužnicí byly historicky využívány pro vlastní těžbu rašeliny. Část plochy byla po ukončení rekultivace

využita pro lesnické výsadby, část je určena pro hydrologickou revitalizaci. I. etapa revitalizace proběhla v roce 2019, její pokračování je naplánováno na roky 2020–2021.

MARŠOVSKÝ POTOK ■ Maršovský potok je pravostranným přítokem Lužnice poblíž kempu Na Černé. Prochází intravilánem obce Ústřašice, kde v minulosti způsobil při průchodu povodňových průtoků nemalé škody na majetku přilehlých nemovitostí. V rámci rekonstrukce v roce 2019 došlo k jeho zkapacitnění a hydraulické optimalizaci koryta.

MVN NEPRAŠ ■ V rámci obnovy vodních nádrží byla v roce 2019 zrekonstruována malá vodní nádrž Nepraš v Jihočeském kraji, v okrese Jindřichův Hradec severně od obce Hatín. Stavba je situována mimo zastavěné území v rozsáhlém lesním komplexu v majetku Lesů ČR.

Schwarzenberský plavební kanál

Těžebna rašeliny Hrdlořezy

VN Kapelunk

A photograph of a forest with tall, slender trees and a dense canopy of green and yellowing leaves. Sunlight filters through the branches, creating a warm, golden glow. The ground is covered in fallen leaves and forest floor debris.

**LESNÍCI JSOU TVRDÍ
CHLAPI A SRDCAŘI,
říká Ing. Jiří Krejča,
ekonomický ředitel LČR**

Přihlásil se do výběrového řízení a přesvědčil v pohovorech vedení podniku, že i bez znalosti lesnické problematiky může být důležitým článkem řízení při překonávání obtížné hospodářské situace díky svým zkušenostem u jiných podniků a firem, do kterých nastupoval s podobnými úkoly, jaké ho očekávají v LČR. Jaké to jsou především, nám řekl ekonomický ředitel Ing. Jiří KREJČA.

Jak hodnotíte po půl roce na pozici ekonomického ředitele LČR svoje rozhodnutí nastoupit do podniku, který po mnohaletém ziskovém hospodaření vykazuje vysokou ztrátovost v současnosti i ve výhledu na několik let?

Více než náplň práce je pro mne důležité prostředí a s kým pracuji. Lesníci jsou tvrdí chlapi a srdcaři, a to mi vyhovuje. Možná to bude znít příliš sebevědomě, ale já jsem od začátku byl přesvědčený, že můžu v týmu zkušených manažerů a odborníků LČR uplatnit svoje specifické znalosti. Generální ředitel Vojáček mi ještě před nástupem jasně popsal situaci v podniku a definoval, co se ode mne očekává. Vyvedl mě také rychle z mylné představy, že budu mít čas na nastudování materiálů a celé problematiky podniku, tedy že bych snad mohl mít nějakou dobu hájení. Prostě hození do vody a plavej. Tak plavu a zatím mě to opravdu baví!

Úsek ekonomického ředitele zahrnuje různorodé odbory – plánování, controlling a finance, účetnictví a daně, IT, investice, provozní dodávky a služby. Stíháte?

Ještě bych k výčtu odborů doplnil kolegyně a kolegy z procesního řízení, s nimiž mám velké plány při modernizaci vnitřních procesů v LČR. Časově stíhám plnit úkoly a zadání v termínech. Snažím se předkládat precizní výsledky a jsem na sebe vždy naštvaný, když něco uteče. Mám štěstí, že moji nejbližší kolegové a kolegyně jsou většinou zkušení a životem otlučení lidé, a já věřím, že to zvládneme.

Jak vnímáte pozici úseku ekonomického ředitele ve struktuře LČR?

Náš podnik je výrobní a obchodní jednotka, takže klíčovými jsou činnosti v terénu (těžba, obnova lesa, zavodňování) a s tím související technicko-hospodářské a obchodní činnosti. Náš úsek poskytuje vnitřní služby, bez kterých by podnik nemohl fungovat, ale některé z nich nejsou

tolik navenek vidět. Naopak hodně viditelný a tím pádem často ostřelovaný je odbor IT. Já si těch kluků (teď si uvědomuji, že tam opravdu nemáme žádnou ženu – škoda) velmi vážím a znám jejich význam pro chod a modernizaci podniku.

Každý odbor či pracovník mého úseku má svoji významnou roli a mým úkolem je tyto činnosti co nejlépe koordinovat jak v rámci úseku, tak především napříč celým podnikem.

Hospodářský výsledek LČR za rok 2019 je ztráta ve výši 787 mil. Kč. Podle schválené pětileté strategie LČR by ztrátové hospodaření mělo pokračovat ještě několik let. Co z toho pro vaši práci vyplývá?

Při nástupu do LČR jsem znal tuto situaci a generální ředitel jasně definoval zajištění financování podniku jako zásadní úkol a prioritu. Jedna věc je hospodářský výsledek. Je to účetní kategorie, ne jenom výsledek hospodaření. Se ztrátou se nějaký čas nechá žít. Jiná věc jsou finance. Peněžní

prostředky na účtech a v pokladnách buď máte, nebo nemáte. A když nemáte, končíte. Vracím se tedy k tomu, že pro další fungování podniku je nezbytné zajistit dostatek finančních prostředků

Ing. Jiří Krejča před půlrokem nastoupil na pozici ekonomického ředitele LČR

Ing. Jiří Krejča absolvoval obchodní fakultu VŠE v Praze a díky znalostem cizích jazyků byl tři roky po nástupu do PZO Strojexport vyslán na čtyřletý pobyt v Iráku. Na velkých investičních projektech měl na starost ekonomiku a finance a smluvní vztahy s partnery.

Dalších 25 let působil na vedoucích pozicích v několika špičkových nadnárodních firmách. Zkušenosti s prostředím státního podniku nabral jako jednatel společnosti Česká pošta Security, dceřinné společnosti České pošty.

pro období, kdy příjmy z prodeje dříví (a jiné) jsou nižší než výdaje na provoz, obchodní partnery a režii podniku.

Jako státní podnik máme velmi omezený přístup ke státním dotacím, takže musíme využít externí financování od bank. Je určitá šance, že se v letošním roce situace změní a LČR dostanou podobnou finanční podporu jako soukromí vlastníci lesů v rámci narovnání podmínek na trhu s dřívím a v lesnictví obecně.

Jak jsme tedy na tom se zajištěním financí?

Krátce po mém nástupu jsme začali jednat s největšími bankami v ČR a po mnohaměsíčním úsilí můžu ujistit zaměstnance i obchodní partnery LČR, že peníze máme zajištěny.

Nástup koronavirové epidemie výrazně situaci zhoršil. V naší strategii počítáme s tím, že v průběhu roku 2020 budeme využívat externí financování, což zohledňovalo pokračující nepříznivou klimatickou situaci, včetně kůrovcové kalamity. Epidemie nastolila nové otázky. Já osobně za největší riziko považuji nejistotu ohledně dalšího vývoje epidemie a související dopady do ekonomiky.

Naši odborníci připravili různé varianty a scénáře, ze kterých vyplývají potřeby externího financování.

Jsem konzervativní optimista – nepřipouštím, že bychom financování nezajistili, ale vím, že se to musí odpracovat. Vedení podniku za podpory zakladatele postupuje rychle v zajišťování bankovních a dalších nástrojů, které pokryjí všechny potřeby LČR.

Budeme držet palce, aby všechno vyšlo podle vašich plánů. Na závěr ještě z jiného soudku. V životopisu uvádíte, že jste dvojnásobný prezident....

To jsou moje společenské aktivity, které s prací nijak nesouvisí. Před mnoha lety jsem měl obchodní partnery v Torontu, což mě přivedlo do Kanadské obchodní komory v Praze. Vymýšlel jsem různé aktivity, přiváděl zajímavé hosty na besedy, až si mě členové komory zvolili za čestného prezidenta. Ta druhá pozice historicky vyplynula z toho, že moji čtyři synové prošli nebo procházejí florbalovou Spartou. Florbal je pořád ještě relativně chudý sport. Chod klubů zajišťují současní a bývalí hráči a nadšenci–dobrovolníci, financuje se z příspěvků členů. Tak jsem spontánně pomáhal, až si mě také zvolili za čestného prezidenta AC Sparta Praha-florbal. Doufám, že při návštěvách regionů, které plánuji, nebudu čelit atakům příznivců Slavie, Baníku, Komety či další klubů...

DEMONSTRAČNÍ OBJEKT PAŘEZINOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ NA KŘIVOKLÁTSKU

Historický vývoj lesního hospodářství na Křivoklátsku byl významně ovlivněn obdobím industrializace a průmyslovou revolucí. Jedná se o období, kdy bylo intenzivně využíváno uhlí a ocel, ale nemůžeme opomenout ani dřevo, které významně přispělo k rozvoji Křivoklátska.

Tradičním řemeslem zde bylo uhlířství. Dřevěné uhlí bylo pro železářské podniky páleno přímo v lesích v tzv. milířích. A právě s touto činností historicky souvisí i existence pařezin, porostů vegetativního původu, jejichž pozůstatky můžeme v křivoklátských lesích nalézt dodnes.

Původní lesní porosty na Křivoklátsku byly tvořeny lesy smíšenými. První záznamy o pařezinách se v historických písemnostech objevují již ve 13. a 14. století. Zcela převládající dřevinou byl dub, spolu s lípou a břízou. Podíl pařezin podle místních podmínek velmi kolísal, a to mezi 5 až 100 % (údaj pro panství Karlštejn k roku 1864).

Charakteristika pařezin a jejich obhospodařování

Hospodaření v pařezinách, tedy lesních porostech vznikajících především výmladnou schopností dřevin, probíhalo na území našeho státu **tradičně po stovky let**. Toto hospodaření se vyznačovalo intenzivními

těžebními zásahy, které byly realizovány v rozmezí 7 až 40 let věku pařezin, diferencovaně podle kvality stanoviště a stavu porostu (čím kvalitnější stanoviště, o to dřívější vytěžení, a naopak). Při těžbě byly kmeny setnuty, pokud možno co nejnižší u země, nejlépe v době vegetačního klidu.

V dalších vegetačních obdobích se automaticky z pařezů (tzv. pařezových hlav) či kořenů, příp. kmenů začaly vytvářet sekundární kmeny, tzv. **výmladky**. Růst a produkce dřeva pařezin je **přibližně do 40 let věku velmi intenzivní** díky zásobním látkám nahromaděným v kořenech (ve srovnání s jedinci stejné dřeviny, ale semenného původu rostoucími na stejném stanovišti). Člověk pařeziny využíval především jako zdroj **palivového dříví**. Uvádí se, že růst výmladků se však po několika generacích života pařezových hlav vyčerpával. I z tohoto důvodu byl v pařezinách ponecháván jistý podíl stromů semenného původu.

Po těžbách se ponechávali stát na odtěžené ploše dospělí jedinci, takzvané **výstavky**, a z jejich semen vyrůstali noví jedinci. Prodej výstavků mohl vylepšit ekonomiku hospodaření (kvalitní sortimenty). Těžbou (i stromů semenného původu) se vytvořil základ další generace pařeziny a celý hospodářský cyklus se tak mohl znovu a znovu opakovat. V polovině 19. století však již pařeziny na Křivoklátsku zaujímaly pouhých 2 % lesní plochy. V období mezi roky 1750 a 1850 totiž dochází k jejich velkému úbytku. Smíšený les byl nahrazován jehličnatými monokulturami, převážně borovými, modřínovými, ale i smrkovými. Lesní hospodářství bylo orientováno na převody pařezin na vysoký les, dřevěné uhlí bylo postupně nahrazováno kamenným uhlím. Hospodaření v pařezinách se opustilo. Ani v současnosti se zde aktivně nehospodaří v pařezinách.

Popis demonstračního objektu

V současnosti dochází k rozšíření dosavadního počtu demonstračních objektů Lesnického parku Křivoklátsko o nový objekt, který je zaměřen na ukázkou pařezinového hospodářství jako připomenutí toho, jak tento tradiční způsob hospodaření v lesích vypadal. Jedním z výstupů **tříletého projektu Grantové služby Lesů České republiky, s.p.** s názvem „Pařezinové hospodářství Lesnického parku Křivoklátsko“, jehož řešení bylo ukončeno v roce 2019, je prezentace principů založení a popis demonstračního objektu včetně vybraných výsledků. Smyslem zřízení demonstračního objektu bylo vytvoření **výzkumných ploch na území LP Křivoklátsko**, na kterých bude do budoucna možné hospodařit tak, aby zde vznikl hospodářský tvar lesa, který dnes označujeme jako les nízký či pařezina. Objekt bude sloužit jako **ukáзка odlišného**

způsobu hospodaření a jako odkaz na tradiční způsob hospodaření v lesích. Do budoucna se předpokládá další monitoring jeho stavu s cílem získávání informací o růstu pařezin a vývoji biotopu pařezin.

Plochy demonstračního objektu byly založeny ve dvou sériích, jedna pro část Lesnického parku na

CHARAKTERISTIKA LESNICKÉHO PARKU KŘIVOKLÁTSKO

Lesnický park Křivoklátsko (LP Křivoklátsko, <http://www.lpkrivoklatsko.cz>) se rozkládá na území přírodní lesní oblasti Křivoklátsko a Český kras a zaujímá plochu o rozloze cca 17 000 ha. LP Křivoklátsko byl zřízen v roce 2010, kdy se zakládající vlastníci rozhodli do budoucna hospodařit podle Standardu lesnických parků (<https://lesycr.cz/pece-o-les/lesnicke-parky-v-cr/>).

Území z velké části (cca 2/3) spravuje stát (státní podnik Lesy České republiky), menší část obhospodařují privátní subjekty (především rodina Colloredo-Mannsfeld). Průměrná roční teplota oblasti se pohybuje v rozmezí 7,1 až 8,8 °C, průměrné roční srážky dosahují hodnot 480 až 617 mm, ve vegetační době 320 až 380 mm (ÚHÚL, 2000).

Podle dat aktuálně platných LHP majetků na území LP Křivoklátsko v současné skladbě dřevin převládají druhy listnaté (53 %), za nejrozšířenější listnaté druhy můžeme považovat dub zimní (18 %), buk lesní (18 %) a habr obecný (8 %). Z jehličnatých druhů převládají smrk ztepilý (27 %), borovice lesní (9 %) a modřín opadavý (9 %).

Tabulka 1: Základní charakteristiky ploch demonstračního objektu (stav před těžbou, 2018).

Charakteristika	Colloredo-Mannsfeld (CM)				Pustá Seč (LČR s.p.) – PS			
	CM 1	CM 2	CM 3	CM 4	PS 1	PS 2	PS 3	PS 4
Věk porostu	59	59	59	59	48	48	48	48
Nadmořská výška	483	485	470	478	453	460	456	448
Půdně – taxonomická jednotka	Kambizem modální, různě disturbovaná				Kambizem psefitická až ranker			
Humusová forma	Mullový moder až typický moder				Převážně typický moder, místy drnový			
Půdní reakce (A horizont)	3,40	3,13	3,13	3,20	3,18	3,35	3,25	3,13
Počet druhů rostlin	22	20	24	35	40	38	50	55
Počet ohrožených druhů rostlin	0	0	0	0	2	3	3	2
SLT	2S (3S)	2S (3S)	2S (3S)	2S	2C	2C (2Z)	2S (2C)	2C (2Z)
AVB/RB – DBZ	24/4	24/4	24/4	24/4	20/6	18/7	20/6	18/7
Zásoba/ha	320	355	356	324	150	145	187	134

Vysvětlivky: SLT – soubor lesních typů, AVB – absolutní výšková bonita, RB – relativní bonita, DBZ – dub zimní

území ve správě Lesů ČR (revír Pustá Seč; GPS: 49.9949950N, 13.9310433E) a druhá ve správě lesů Colloredo-Mannsfeld (GPS: 49.9143486N, 13.7417958E). Každý set se skládá ze čtyř čtvercových ploch, přičemž každá z nich má rozměr 50 x 50 m. Z daného setu jsou vždy dvě plochy určeny jako kontrolní, kde se do budoucna předpokládá standardní hospodaření ve vysokém lese. Zbývající dvě plochy představují „pařezinu s výstavky“, kde se do budoucna předpokládá jejich obhospodařování formou pařezin.

Ač z hlediska získaných informací o objektu máme v tuto chvíli **pouze roční výsledky**, i tak předpokládáme, že se stanou základem a východiskem pro následné monitorování stavu a vývoje objektu do budoucna.

Vybrané výsledky monitoringu

Z dosažených **dendrometrických** výsledků vyplývá, že výstavky ponechané na plochách pařezinového hospodářství byly schopny zareagovat zvýšeným přírůstem tloušťky i objemu již v prvním roce po provedené těžbě (ve srovnání s jedinci z lesa vysokého), nicméně na plochách demonstračního objektu Pustá Seč nebyl tento přírůst statisticky významný, i tak zde byl ale již patrný zvyšující se trend.

U výmladků bylo po roce jejich existence zjištěno, že jejich tloušťka, výška i počet jsou shodné u dubu zimního a habru obecného na objektu Colloredo-Mannsfeld. Na objektu Pustá Seč bylo potvrzeno, že tloušťka výmladků je prokazatelně vyšší u dubu zimního a výška a počet výmladků na polykormonu jsou naopak vyšší u habru obecného.

Analýzy změn **rostlinných společenstev** ukazují, že v důsledku těžebního zásahu došlo ke **skokovému nárůstu počtu druhů v bylinném patře**, přibýlo archeofytů a neofytů. Nárůst počtu druhů na objektu Pustá Seč je nižší než na plochách objektu Colloredo-Mannsfeld. Na objektu Pustá Seč byl zaznamenán úbytek vzácných druhů, naopak na plochách objektu Colloredo-Mannsfeld jejich nárůst. Výmladková obnova na objektu Pustá Seč se dostavila v obdobné kvantitě jako na analogických plochách s převodem na les nízký v ČR.

Nejlépe a s největší pokryvností zde obráží lípa srdčitá, habr obecný a dub zimní. Výmladková obnova na plochách objektu Colloredo-Mannsfeld byla naopak výrazně nižší než na objektu Pustá Seč a také nižší než na analogických plochách s převodem na les nízký v ČR.

Na objektu Pustá Seč došlo těžebním zásahem k **prudkému navýšení druhové diverzity fytocenózy**, což je dáno celkovým vzrůstem počtu druhů, a pak

také srovnáním, či sblížením hodnot pokryvnosti dřevin a druhů bylinného patra. V bylinném patře samotném ovšem po těžbě došlo ke zvyšování pokryvnosti dominant, což diverzitu bylinného patra v důsledku **snížilo**. Na plochách objektu Colloredo-Mannsfeld naopak vzrostla jak diverzita celková, tak diverzita bylinného patra. Nárůst archeofytů a neofytů je třeba považovat za **ochranářsky nepříznivý a rizikový faktor spojený** s pařezáním při silném rozvolnění korunového zápoje na velké ploše.

Z výsledků zjišťování **půdních** vlastností na plochách demonstračního objektu lze konstatovat, že ve vztahu k těžebnímu zásahu došlo ke **zvýšení biologické aktivity půdy** a tím také ke zvýšení koncentrace dusičnanové formy dusíku. Dále jsme zaznamenali snížení mocnosti opadových horizontů, avšak ve smyslu biochemické podstaty proměn dusíku jako základního makrobioelementu nedošlo jednoznačně ke zvýšení ureolytické aktivity půdy. Nedošlo ani jednoznačně k acidifikačním procesům, resp. ke snížení pH půdy vlivem nitrifikace (tento fakt lze přisoudit jednak pufruční schopnostem půdy a jednak dosud krátkodobému sledování odezvy půdy na zásah), avšak tento proces lze **očekávat v dalších letech**. Další půdní parametry,

mezi kterými jsou tzv. „lesnický resp. typologický významné“, jako je bazická saturace, pH a poměr C/N, nelze dosud s jistotou spojit s provedeným zásahem.

Půdní prostředí se „prozatím“ chová jako v případě jakéhokoli odlesnění a vlastní vliv managementu lze očekávat po **zapojení porostu**, resp. po novém fyziologickém nastartování růstu (vzniku) polykormonů. Krátkodobé změny v půdním prostředí byly záměrně hodnoceny pro A i pro B horizont a lze je považovat jako vhodné východisko dlouhodobého sledování odezvy půdního prostředí na daný management.

Poděkování: Příspěvek vznikl za finanční podpory Grantové služby Lesů České republiky, s.p., projekt č. 78 (2017–2019). Autoři děkují M. Pechovi (LP Křivoklátsko), R. Adamovi (LS Křivoklát, LČR s.p.) a R. Ambrožovi (Colloredo-Mannsfeld) za ochotu a spolupráci především při technické realizaci vzniku Demonstračního objektu pařezinového hospodářství LP Křivoklátsko.

Jan Kadavý, Zdeněk Adamec, Michal Friedl, Aleš Kučera, David Březina, Martin Flora, Michal Kneifl, Robert Knott, Tomáš Mikita a Barbora Uherková

MUŽ, KTERÝ NEPOZNAL DŘIŠTÁL

Víš, jak jsem to udělal s těma psama... lítali tady lidi se psama, tak jo. Já zastavil, okýnko stočil a říkám tomu pánovi: Prosím Vás pěkně, dejte si toho pejška na provázek, tady choděj lidi. *Ty mně máš co říkat, voošklivý slovo, ukaž mi zákon...* To se nedá nic dělat. Podívejte se, já Vám to říkám po dobrým. Přesně takovejhle pejsek, taky pitbull, šel přesně s takovým pánem, jak vypadáte vy... zaběhl do příkopa, kousla ho zmiže a bylo po něm. Minulej tejdem odsad' odváželi tři takový pitbully. *King'u, ke mně, ke mně...* A bylo to.

...Tikání hodin...

V šedesátým sedmým tady byla padla velká větrná kalamita, to tady byly ještě ty velký smrkový souvislý, dá se říct i přestálý porosty. Vítr pravidelně foukal vždycky od severozápadu a tenkrát, bylo to nějak před Vánocema, ten vítr foukl od jihovýchodu a spadlo tady obrovský množství dřeva. Kdybychom se podívali a mapu, což Vám tady můžu ukázat, tak přesně podle barvy porostů vidíte a poznáte, kdy kalamity byly. Ty první kalamitní poroty jsou dneska už na mý mapě zelený.

...Tikání hodin...

Ty červený už mám zalesněný.

Představte si, to mně nebudete věřit, já jsem k Lesům nastoupil na učební praxi před trutnovskou školou v roce 1969 na lesní závod Jablonec. Bylo mi patnáct, měli jsme učebního pána, nějaký inženýr Schloger. Von byl zrzatej, nosil rajtky, já jsem ho obdivoval. To jsme jednou uklízeli louku, já pohrabával s ostatníma seno a odpoledne měl přijet nějaký koč Hrubý, měl koně Bubika. Jednou jsem ho slyšel, jak na něj řve, já tě zabiju, já se křížoval, no, takhle byl hrubej, a hledal sekýru, přitom ani větvičkou by ho neuhodil. A tenhle člověk měl přijet s větrískou pro to naskládaný seno a že budeme nakládat. Byl tam velkej kopec a on povídá... tam já nepojedu, ale my to seno přece nechtěli nosit. A on že ne, že nepojede. A najednou motorka a na ní Schloger, jen v brigádýrce, sako s dragounem, kravatu, bavlněnou, jaká se dřív nosívala... a co je to tady a povídá... pojed' tam, a on zas, že ne. Tak toho

Hrubýho z větrísky vytáh, ten kopec vyjel a já chtěl bejt jednou jako on.

...Budete ještě kyselo?...

Já sloužil vždycky na horách, nikdy jsem třeba nepoznal dříšťál. Tady jsem už dvacet let. Víte, jak vede spojnice z Jizerky na Smědavu. Přes ní šly přes hřeben všechny cesty a Němci jim říkali dráhy – Pruská, Česká, Bahenka, Henrichova. A ty všechny vedly přes hřeben a na každé byla lovecká chata a u ní musel být zákonitě sklípek, protože když tam někdo něco zastřelil, v Kanadě by to pověsili na strom, aby to zmrzlo, tady to dali do sklípku, kde zvěřina pár dní přečkala, protože tam nešlo jít na odpoledne, to byl tam a zpátky výlet na celý den, takže když tam šli, tak na lovecké chatě byli tři čtyři dny a pak se s kořistí vraceli zpátky. No a dneska se těch chat zachovalo hodně málo, na jedné, o kterou se starám, byl taky takovej sklípek, následně předělaný na nějakou saunu, to byl asi chybný krok, ale aspoň se ten prostor zachoval a my ho můžeme používat, i když na zvěřinu už asi ne. Do sklípku teď musíme udělat schody, k chatě přidělat kliku, to je důležitý, taky zabezení zadní strany na zimu a tak. Loni nám tam spadnul dřevěnej záchod, ten už zase máme. Každý rok něco a teď taky tu vanu, do potoka, pro osvěžení, to bude jako koupelna, chápete...já se nejlépe osvěžím ve vaně a taky se tam dobře chladí pivo. Vždycky tam čtu knížku z knihovny, pak ty stránky suším a když ji vracím, knihovnice mi říká: To jste zase usnul, co?

Za těch padesát let v lese jsem měl možnost poznat dost hajných. Když se mnou jeli do lesa, nabral jsem je přímo u jejich baráku, né na cestě, ale u hájenky. A když tam člověk přijel a viděl, jak to tam maj udělaný, tak jsem jim ani nemusel do lesa chodit a ani do papírů. To byl pravej obraz toho člověka. Říkám mu, proč si ty ovocný stromy k hájence nezasadil. To jsme kupovali stromy na zahradu k hájenkám, to víte, hajnej odešel, ale strom tam zůstal. No, někdo se staral a vždycky to bylo jeho zrcadlo. Některý byli třeba nesmírně skromný, nechtěli do chalupy kachličkovanej záchod.

Můj celej revír je třeba les zvláštního určení. Já tady nemám hospodářskej les. Má zvláštní podmínky a potřebuje i takovou péči. Ale když k tomu bude někdo přistupovat způsobem, jako ty ortodoxní ochranáři, který Vám začnou vykládat, že nejlepší je les nechat sežrat kůrovcem a von si potom pomůže, tak já, já budu dvacet let čumět na nějakou kamenitou paseku vypálenou od slunce, že tam ani borůvka neporoste? Tak přeci tomu musím nějak

PAVEL LÁNSKÝ

Od roku 2000 působí jako revírník na Jizerce v Jizerských horách na Lesní správě Frýdlant. Narodil se v roce 1954, příští rok se chystá do penze. Žije střídavě v roubence na Jizerce, kterou zdědil po rodičích, a v domku v Harrachově. V lese pracuje od roku 1979 jako technolog, zástupce ředitele lesního závodu, lesník... V Jizerských horách je mezi lesníky známý dlouholetými prosadbami porostů přípravných dřevin, zvyšováním podílu listnáčů v porostech a individuální ochranou dřevin před zvěří. S mimořádnou pečlivostí každý rok eviduje ve vlastnoručně kolorovaných mapách lesnické práce, zalesňování, kůrovcové a kalamitní těžby i obranná opatření...

pomocť. Od toho jsme to študovali v lese a ve škole, kolik let jsme se to učili. Jinak kůrovec je běžnej v každým lese a neumím si les bez něj představit. Ke mně přiletěl z rezervace. Já, co s tím mám dělat. Nemůžete použít chemii, spálit to tam, to by ta rašelina chytla. Tak nakonec jsme to vytahali ven, dali na hromadu a spálili. Víte, každý to ohnisko kůrovce má svoji genézi. Musíte se ptát, proč tam je, pak co se s tím dá dělat, a udělat to co nejrychlejc, než se to rozeběhne. Když máte porostní stěnu dlouhou 300 metrů, kde máte třeba pět míst s kůrovcem, tak těch pět míst musíte zlikvidovat, kdybyste tam měli jít pět krát za 14 dní. Problém je s asanací. Nějaké pokusy už jsem tady zažil. Když já si vzpomenu, kolik jsme tady zkoušeli lapáků. To se třeba odřízlo poleno, na to se natloukl pytlík a postříkalo se to něčím a všichni říkali, pozor, ten brouk, když do toho vleze, tak se kousne do tý kůry, ona je otrávená, a když poleze ven, tak umře. Já tam seděl jednou u takovýho špalku na pařezu, to byste viděla, pane, jak ten brouk byl otrávenej, jak mu to šlo k duhu.

Klimatická změna tady asi bude, ale to se strašně těžko posuzuje, protože pravidelně každé rok všechny překvapí, že přijdou zmrzlý muži. Mluví o tom v rádiu a nikdo neřekne, oni přijdou příští rok zas a zas, vyprdněte se na to...na tom není nic divnýho, že nám tu napadl koncem dubna sníh. A když někomu omrznou broskve v Podkrkonoší, tak když jseš tak blbej a pěstuješ je tam, tak to Ti asi budou muset zmrznout. Tak tam dej třešně, ty nezmrznou... Smrk ale někde musí bejt, nedovedu si představit, z čeho bychom stavěli. Viděla jste někdy bukovéj trámek nebo kostel?

...Kukačka...

Měl to být rozhovor a je. Jenže otázky nepadly. Na hájence v nejvýše položené osadě v Čechách, na Jizerce, jsem se zeptat nestačila... protože bylo krkonošské kyselo, po něm brambory na loupáčku s tvarohem a k tomu podmásli. Voda na turka se na kamnech vařila asi hodinu a žádné servírované Italian Passion Espresso ho v léty vyběleném pucláku nemohlo překonat. Bábovku z formy jako za časů Magdalény Dobromily upekla v Harrachově 90letá maminka Lánská. Na gauči pes Bobík, kterému prý buší srdce o mnoho rychleji, než by mělo. Na stěnách obrazy malované na sklo s pravoslavnými motivy, prý po rodičích, ale skoro nevěřím. V rozích staré malované almary z předminulého století a u dveří na paroží zelené klobouky. V oknech vřesy a za nimi břízy. A za stolem někdo... jeden z mála takových vypravěčů, strýc Pepin, Hanťa, který mi připomněl skoro zapomenuté Hrabalovo pábení... „Nechodit zlatými středními cestami, ale příkopy, po kolena vodou, s hlavou v oblacích...”

Eva Jouklová

UBĚHLO 150 LET OD VĚTRNÉ A NÁSLEDNÉ KŮROVCOVÉ KALAMITY NA ŠUMAVĚ

ZLÝ ZÁKEŘNÍK TEN...

**... i zřel jsem v oblaka se vinout z klád smolných plamenitou klec,
kde v kukli zavitý měl zhynout zlý zákeřník ten, kůrovec,
jenž cudné lesy rval a strašil, a jako po silnicích prach, tak při rojení
v děsný strach po celé Šumavě se prášil...**

Takto popisuje ve své poemě Dřevorubec (z roku 1880) básník Adolf Heyduk Šumavu v době před 150 lety. Byla to doba obrovské větrné a kůrovcové kalamity, která postihla Šumavu v letech 1868–1878. O této kalamitě v době její největší gradace obsáhle psaly odborné časopisy nejen u nás ale i v zahraničí. K medializaci se přidávali nejen básníci (již citovaný Adolf Heyduk), ale i spisovatelé (např. Karel Klostermann a jeho román Ze světa lesních samot).

Zkusme se tedy ponořit do historie této kůrovcové kalamity.

Vzniklou a asi největší kalamitu, geograficky se vztahující ke středoevropskému regionu, můžeme v zásadě datovat do let 1868–1870. V historických pramenech lze dohledat, že jedna z prvních větrných smrští „dorazila“ na Šumavu sedmého prosince 1868.

V zápiscích významného šumavského lesníka Josefa Johna, který byl velice úzce spjatý s Boubínem

a založením Boubínského pralesa, lze dohledat informaci, že této vichřici předcházelo velmi teplé počasí, kdy teploty v prosinci dosahovaly až 12 stupňů. Na Šumavě roztál všechný sníh a rozmrzla půda. Další vichřice postihla Šumavu o rok později v listopadu, ale ta zřejmě nejznámější a opravdu asi největší dorazila v noci 26. října 1870.

Knížecí schwarzenberský lesník Jan Chadt-Ševětínský, který jako adjunkt působil i v šumavské Zátóni pod Boubínem na panství Vimperk (dnes jde o polesí Zátouň na LZ Boubín), ve svém průvodci „Průvodce do pralesa (Lucken) a na Boubín ze Žatuňky“, kde je mimochodem poprvé zmíněn i samotný Boubínský prales, píše:

„V noci ze dne 26. října r. 1870 přišel od západní strany 2 hodiny trvající neslýchaný víchr. Ráno leželo jen na panství vimberském 660 tisíc kubických metrů dřeva. Pohled na tu spoustu povalených velikánů byl strašný a nezapomenutelný. Náš prales byl též částečně na severní straně zastihnut.“

A v této chvíli můžeme v zásadě opisovat klimatické podmínky z roku 1868. Z historických pramenů můžeme vyčíst, že před příchodem této obrovské vichřice přišlo velké oteplení a bylo za sebou několik velmi dusných a teplých dní. Zima, která následovala, byla velmi dlouhá a místy napadla i několikametrová vrstva sněhu (v současné době pro Šumavu něco zcela neuvěřitelného).

Po této na sníh bohaté zimě přišlo velmi teplé jaro a nezvykle teplé a suché léto. Velmi teplé a skoro bezsrážkové bylo léto i v následujícím roce 1872. Souběh všech těchto přírodních událostí měl za následek enormní rozmnožení kůrovce na Šumavě.

JOSEF JOHN, významný český lesník

Josef John (1802–1871) byl význačný český lesník na schwarzenberském lesním majetku, odborník na systematizaci lesů a iniciátor vyhlášení boubínské rezervace. Absolvoval lesnickou školu ve Zlaté Koruně. Začínal jako praktikant k lesnímu úřadu v Českém Krumlově. V roce 1838 nastoupil v hodnosti lesního inženýra do Vimperka, v roce 1843 převzal vedení lesního úřadu a od 1. 1. 1853 byl jmenován lesmistrem.

John se zasloužil o to, že první exkurze České jednoty lesnické vedly do jihozápadních Čech, a byl také iniciátorem vyhlášení původního hercynského smíšeného pralesa Boubína. V roce 1858 přiměl majitele panství k tomu, že Boubín vyčlenil jako přírodní rezervaci (tehdy jako soukromou). V roce 1870 (ještě za života Josefa Johna) říjnová vichřice zredukovala území přírodní rezervace na pouhých 47 ha z původních 140 ha. Josef John zemřel 24. 1. 1871 ve Vimperku. Pod vrcholkem Boubína, na křižovatce cest stojí dodnes památník Johnův kámen, postavený v roce 1865.

Již koncem října 1870 a následně celý listopad kníže Jan Adolf II. Schwarzenberg svolával lesníky na důležité porady k likvidaci kalamity. Za velmi dobré mzdy byli najati na zpracování (v tuto chvíli stále ještě větrné kalamity) nejen dřevorubci z celých Čech a Moravy, ale i z mnoha míst Evropy, hlavně však z Korutan, Tyrolska, Itálie, a třeba i z Dalmácie. I přes obrovské pracovní úsilí lesníků a nevídaného množství lesních dělníků se od roku 1872 začíná v podstatě masově šířit po Šumavě kůrovec. Pravděpodobně nejhorší situace a gradace kůrovce byla v letech 1874 a 1875 a tzv. „broučková kalamita“ byla na světě.

V době samotné kůrovcové kalamity v letech 1872 až 1878 bylo na Šumavě odtěženo skoro 1,700.000 m³ dřeva.

Větrná a kůrovcová kalamita na Šumavě (mimochodem ve velkém postihla i sousední Bavorsko) je svým rozsahem pokládána za jednu z největších v celé Evropě, a to převážně kvůli velkému množství polomů a následné obrovské

gradaci lýkožrouta smrkového. Kalamita začíná odeznívat až v roce 1880.

Ve stejné době postihly kůrovcové kalamity například i Polsko, Ukrajinu či Itálii.

Vzniklá větrná a následující kůrovcová kalamita ovlivnila vývoj a budoucnost Šumavy možná víc, než si dovedeme představit či připustit.

V kontextu tehdejších odborných znalostí lesnického personálu byly na obnovu lesa využívány i nepůvodní smrkové monokultury (původem z mnoha oblastí Evropy) a to, jak dobře víme, je v současné době předmětem různých a často i sporných diskuzí.

Zpracování větrné kalamity ovlivnily i technické možnosti dřevorubců, neboť probíhalo vlastně jen za použití tvrdé lidské práce za pomoci seker, ručních pil a loupáků.

Jednu snad pozitivní věc lze na celé kůrovcové kalamitě z konce 19. století možná nalézt. Při zpracovávání kůrovcové kalamity byla v zásadě objasněna bionomie lýkožrouta smrkového a lesníci vlastně nastavili zásady obrany proti němu. A jak dobře víme, jsou v podstatě platné dodnes.

Milan Zevl, technický pracovník, lesní závod Boubín

Ilustrační foto: archiv

POHÁR LČR JEDNOTLIVCŮ A DRUŽSTEV VE STŘELBĚ

Střelecký pohár zahájil generální ředitel Josef Vojáček.

Ke dvoudenním závodům (4.–5. 6. 2020) se přihlásilo na 150 závodníků, kteří předvedli své umění postupně na 12 stanovištích. Každý střelec měl možnost sestřelit 100 terčů.

V soutěži **družstev** zvítězil LZ Konopiště před LZ Židlochovice a družstvem ředitelství.

V kategorii **jednotlivců** měl nejlepší mužku M. Jankovský před M. Kadlecem a M. Machanem.

Kategorii **lesních správců** vyhrál R. Adam, druhý A. Rusek a třetí R. Kordač.

Pořadí kategorie **ředitelé KŘ**:
1. P. Rus, 2. K. Fišer, 3. I. Klik.

Staňte se členy Klubu nového lesa

O všem, co se v lese šustne

- **Přes mobilní aplikaci nebo na webu Klub nového lesa se přihlaste na některou z 250 akcí – Dní za obnovu lesa. Připravili jsme je pro Vás po celé ČR. A vyvrcholí celorepublikovým Dnem za obnovu lesa 17. 10. 2020.**
- **S rodinou či přáteli nám přijďte pomoci i opakovaně při obnově našich lesů. Se zkušenými lesníky budete sázet nové stromky, připravovat paseky k osázení, budovat oplocení nebo sbírat semena pro nové sazenice.**
- **Členové Klubu nového lesa budou zváni na akce pořádané naším podnikem a jejich partnery, získají nové zvýhodněné služby, vstupy a další benefity od nás i našich partnerů.**

Webový portál Klubu: www.klubnoveholesa.cz

Mobilní aplikace ke stažení na:
www.sazimelesynovegenerace.cz

**KLUB
NOVÉHO
LESA**

LESYČR

